2. Сорока Т. В. Особливості системного співвідношення українських та англійських аксіономенів. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2016. Вип. 14. С. 197–207.

3. Oxford English Dictionary : in 12 vol. / chief ed. James Murray. London : Oxford University Press, 1963. V. I. 1240 p.; V. II. 1308 p.; V. III. 488 p.; V. IV. 532 p.; V. V. 758 p.; V. VI. 820 p.; V. VII. 1216 p.; V. VIII. 936 p.; V. IX. 386 p.; V. X. 396 p.; V. XI. 493 p.; V. XII. 105 p.

Сєчка С.

– кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов Донбаського державного педагогічного університету

УДК 811.111'255.4

ЗМІСТ ТА КОГНІТИВНА СКЛАДОВА АФОРИЗМІВ У ПОЛІТИЧНІЙ ЛЕКСИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглянуто особливості політичного дискурсу англійської мови. Автором розглянуто політичний афоризм як особливу одиницю, яка відображає інтереси та світогляд певного політичного діяча. На прикладах афоризмів відомих світових політиків автором визначено найбільш розповсюджені концепти, які вживаються в політичному дискурсі, такими концептами є: «політика», «держава», «цінність», «керівництво», «влада» та «економіка».

Ключові слова: *афоризм, концепт, лексема, політичний дискурс, політичний діяч.*

Сечка С.

– кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры иностранных языков Донбасского государственного педагогического университета

СОДЕРЖАНИЕ И КОГНИТИВНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ АФОРИЗМОВ В ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье рассматриваются особенности политического дискурса английского языка. Автором рассматривается политический афоризм, как особая единица, которая отражает интересы и мировоззрение определенного политического деятеля. На примерах афоризмов известных мировых политиков, автором определены наиболее распространенные концепты политического дискурса, такими концептами являются: «политика», «государство», «ценность», «руководство», «власть» и «экономика».

Ключевые слова: *афоризм, концепт, лексема, политический дискурс, политический деятель.*

Sechka S.

– Candidate of Science (Theory of Education), Senior Lecturer, Department of Foreign Languages, Donbas State Teachers' Training University

THE CONTENT AND COGNITIVE ELEMENT OF APHORISMS IN THE POLITICAL LEXIS OF THE ENGLISH LANGUAGE

The article deals with the peculiarities of the political discourse of the English language. The author considers the political aphorism as the special unit that indicates the interests and world outlook of a certain politician. After analyzing the examples of aphorisms of famous world politicians the author determined the most frequently used concepts that are used in the political discourse, such concepts are: «policy», «state»,

«value», «administration», «power» and «economy».

Key words: *aphorism, concept, lexeme, political discourse, politician.*

Вивчаючи характеристики політичного дискурсу, ми доходимо до висновку, що афоризм існує в єдності двох частин – матеріальної сторони (події та явища, безпосередньо пов'язані зі сферою політики) і абстрактно-філософським аспектом, що вказує на реальність діяльності людини. З одного боку, політичні афоризми, подібні до афоризму інших груп, характеризують спільні важливі культурні концепції; формують позитивне ставлення до духовних цінностей світу. З іншого боку, політичні афоризми відображають особливість сприйняття реальності політичного дискурсу.

Постановка проблеми. Аналіз лексики політичних афоризмів дозволяє зробити висновки про особливості світогляду учасників політичного дискурсу, а також про їхню систему цінностей та шляхи їх реалізації. Отже, проблема статті полягає у розгляді взаємозв'язку між афоризмами, які використовуються політиками та їх світоглядними системами або системами цінностей.

Метою статті є розкриття змісту, принципів використання політичного афоризму як елементу політичного дискурсу.

Предметом статті є політичний дискурс, як важлива частина лексикології.

Об’єктом статті є політичний афоризм, як важливий елемент політичного дискурсу.

Актуальність статті полягає у важливості існування політичного дискурсу. Люди завжди намагалися знайти способи впливу та маніпулювання великою кількістю людей, тому поява політичних афоризмів є результатом такого процесу пошуку, і це питання вивчалося багатьма вченими, лексикологами, політиками тощо.

Аналіз дослідницьких робіт. Багато вітчизняних та зарубіжних вчених досліджували аспекти політичного дискурсу. Теорії політичного дискурсу вивчали такі вчені: Ю. Шейгал, Б. Паршин, Т. Ван Дак, А. Чудінов, С. В. Виноградова.

Теорії мовленнєвого впливу та принципи лінгвістичної прагматики вивчали І. Сусов, О. Ейзерс, М. Макарова та інші.

Виклад основного матеріалу. Сприйняття світу політики реалізується в системі понять у свідомості учасників політичного дискурсу. «Центральні поняття, які складають основу соціальних інститутів, мають велику генеративну силу, оскільки вони зосереджують велике чуттєве поле. Спеціальний словник повинен бути складений для опису цього чуттєвого поля» [1, с. 6].

Відповідно до лексики, термінів, висловів, поняття відповідає представленню того сенсу, який керується людиною під час процесу мислення, а також відображає зміст досвіду та знань, зміст результатів всієї людської активності та процесів світового пізнання у формі певного «квантового» знання. Концепції зменшують різноманітність реальних і уявних явищ до єдиного підрозділу. Вони допомагають людині зберігати

знання про світ. Вони також використовуються як «конструктивні блоки» або концептуальної системи, що сприяють процесу обробки досвіду шляхом зведення інформації за певними розвиненими категоріями та классами. «Концепт» означає сукупність слів і фраз, що створюють тематичний цикл, який тісно пов'язаний із значенням «семантичного поля» [3, с. 430].

Слід зазначити, що в свідомості носіїв мови реальність поділяється на дві взаємопов'язані сторони: матеріальний (реальний) світ і світ абстрактних понять та явищ. Це дуже важливі компоненти для багатьох категорій людей, і особливо для політиків, які намагаються зрозуміти і визначити межі реальності у своїх різноманітних відносинах з людиною.

Кожна категорія в лексичному складі афоризму представлена в спеціальному лексичному та граматичному наборі. Зокрема, значна кількість лексичних одиниць складає категорію власності «політика» та категорії, які включають лексичні одиниці, що позначають такі поняття як «держава», «нація», «ідеологія», «право», «суспільство», «влада», «економіка», «демократія», «здоров'я», «вибори», «злочинність», «корупція», «війна» тощо.

Поняття «політика» розглядається в системі політичного афоризму в декількох аспектах: а) діяльність державної влади, що відображає соціальний порядок; б) напрям діяльності держави (внутрішня та зовнішня політика); в) вид діяльності, стратегія:

«Politics depends on our ability to persuade each other of common aims based on common reality» [6, с. 140].

«The first rule of politics: there are no rules. You make your own luck» [8].

Зовнішня політика в системі афоризму зазначається як

а) невтручання у внутрішні справи інших країн:

«In the end, no amount of American forces can solve the political differences that lie in the heart of somebody else’s civil war» [6, с. 133].

б) Стосунки з іншими державами:

«When our neighbors suffer, all of the Americas suffer» [6, с. 121].

в) Рівень розвитку держави, порівняно з іншими:

«It’s time for the United States to reclaim and renew its historic role as a leader in the hemisphere, and the example of hope for all who seek opportunity in the Americas» [6, с. 80].

г) Процес реалізації зовнішньої політики:

«Diplomacy is measured by patience and effort» [6, с. 73].

д) Співробітництво з іншими країнами:

«Interdependence is an accepted fact. It is giving rise to a great yearning for a sense of global purpose, underpinned by global values, to overcome challenges, global in nature» [7].

е) Глобальність:

«Globalisation is good, but it will only work to create a world of peace and plenty if the world also acts decisively to give its values a set of

convictions and beliefs, as well as accepting what it brings by its own force» [9].

Внутрішня політика розглядається в системі афоризму у кількох аспектах:

а) розвиток країни, поліпшення якості життя; б) спрямування на майбутнє, досягнення цілей; в) співробітництво, допомога, зв'язки з громадськістю; г) реальне життя в країні, наприклад:

«If we stand together, we rise together [6, с. 121].

«The danger for us today is not reversion to the politics of the 1980s. It is retreat to the sideliners» [7].

Слід зазначити, що лексема «внутрішня політика» функціонує як об'єднуюча одиниця. До її набору входить цілісний ряд значень та слів, що об’єднують політичні афоризми, пов’язані з поняттями: економіки, виборів, партії, корупції, злочинності, демократії тощо.

Поняття «економіка» в системі політичного афоризму представлено такими аспектами:

а) економіка як концепція; б) економіка як діяльність; в) корупція; г) внутрішня економіка; д) економічний розвиток; е) стабільність.

Специфіка системи політичного афоризму вказує на лексику, що формує семантичну область «сили». Потужність розуміється в політології як особливий вид впливу, здатність до досягнення певних цілей, можливість використання тих чи інших політичних механізмів, а також як особливі відносини між владою та людьми [5, с. 98].

Є.І. Шейгал поділяє політичні афоризми на дві групи:

1) афоризми, що включають сутність влади, її філософсько-психологічні аспекти;

2) афоризми стратегічного типу, що включають дієві принципи боротьби за владу [5, с. 106].

Афоризми першої групи розглядаються як прагнення до влади, як природної риси людини, а також виявляють глибоку психологічну мотивацію до отримання владних повноважень; підкреслюють негативні моральні та етичні наслідки влади. Стратегічні афоризми базуються на принципах розподілу влади; актуалізації революційної стратегії; державної підтримки, сили зброї; а також підкреслюють несумісність абсолютної влади і свободи.

Різні групи політичних афоризмів представлені у наступних прикладах:

1) Політичне домінування: «Sometimes the only way you conquer the pull of power is to set it down» [7].

2) Органи влади та уряду: «In an opportunity society, as opposed to the old welfare state, government does not dictate; it empowers» [7].

3) Права та можливості:

«Power concedes nothing without a demand. It never did, and it never will [6, p. 96].

«Power, wealth and opportunity are in the hands of the many, not the few» [9].

Лексема «вибори» також стосується семантичного поля та представляє політичні афоризми таких слів, як компанія, агітація, виборець, партія, гарантія, обіцянка тощо:

«The core vote of this party today is not the heartlands, the inner city, not any sectional interest or lobby. Our core vote is the country» [9].

Велика група серед політичних афоризмів складається з формули, що містить такі лексеми як урядовець, уряд, адміністрація, що разом входять до складу семантичного поля «адміністрація», наприклад:

«Leaders lead but in the end it's the people who deliver» [7].

Ця група включає в себе афоризми, що пов'язані як з абстрактними висловлюваннями, так і конкретними ситуаціями або особистостями, наприклад:

«The reason they don't believe government has a role in solving national problems is because they think government is a problem» [6, с. 87].

Автори політичних афоризмів обмірковують не лише діяльність влади, але і стратегії на майбутнє. Тому зміст афоризму включає в себе лексику, що визначають фактори формування особистості, здатної бути ефективним адміністратором, як це зазначено у наступному прикладі:

«And there are the easy bits and hard bits of leadership. There is no doubt which is preferable. But true leadership means doing both» [9].

Аналізуючи лексику з більш конкретним змістом, ми робимо висновок, що особлива увага приділяється особливостям характеру політика, який є членом правлячої партії чи політика, який займає правлячу посаду в країні. Лексичний зміст таких афоризмів включає лексику, що визначає:

а) моральну сутність: вдячність, сміливість, цілісність, чесність, відповідальність, наприклад:

«Power without responsibility being the prerogative of the harlot through the ages» [9].

б) здатність політика виконати обіцянки та досягти цілей:

«Promise made is a promise kept» [6, с. 80].

в) ставлення політика до всього народу та до себе: насилля, впевненість, доброзичливість тощо:

«We need leadership that sees government not as a tool to enrich well-connected friends and high priced lobbyists, but as the defender of fairness and opportunity for every American» [6, с. 92];

г) вольові якості політика: мужність, незалежність, сильна воля:

«Religious leadership need not accept such wisdom in counseling their flocks, but they should recognize this wisdom in their politics» [6, с. 97].

Політичні афоризми чітко виконують ідею діяльності, що відображається в структурі їх підрозділів. Це вказує не тільки на загальну діяльність, а й на приватні загальні поняття, такі як: практика, бізнес, робота, обслуговування тощо, наприклад :

«Now let's get out and do it» [8].

Нація представлена в політичному афоризмі як етнічна спільність людей, а також як синонім основного слова-поняття держави:

«America is great because Americans are good» [6, с. 7].

Висновки. Ми прийшли до висновку, що афоризми допомагають нам визначити, які концепції привертають увагу різних політиків, як авторів афоризму. Аналіз показав нам, що найбільш поширеними поняттями афоризму є такі поняття, як політика, державність, цінність, адміністрація, влада та економіка. Афоризми є результатом великого культурного досвіду будь-якої нації. Інтенсивність використання деяких понять вказує на особливості світогляду деяких політиків. Більш глибоке дослідження інших аспектів політичного дискурсу може бути перспективою для подальших розслідувань.

Література

1. Карасик В. И. Религиозный дискурс. Языковая личность: проблемы лингвокультурологии и функциональной семантики. Волгоград: Перемена, 1999. 165 с.

2. Кубрякова Е. С., Демьянов В. З. Краткий словарь когнитивных терминов. Москва, 1996. 245 с.

3. Розенталь Д. Э., Теленкова М. А. Словарь-справочник лингвистических терминов. Москва: АСТ, Астрель, 2001. 624 с.

4. Чесноков П. В. Основные единицы языка и мышления. Ростов, 1966. 287 с.

5. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса: дис. д-ра филол. наук: 10.02.01,10.02.19. Волгоград, 2000. 434 с.

6. Cohen D. Obama: The historic front pages. W. Sterling, 2009. 224p.

7. Glaberson W. U.S. May Permit 9/11 Guilty Pleas in Capital Cases. The New York Times. 2009. № 3.

8. Hope C. Britain could intervene militarily in Syria in months, UK's top general suggests. The telegraph. 2012. № 6.

9. Hope C The forgotten war. The telegraph. 2012. № 8.

Сушко О.

– кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету

Довгоспинний Я.

– студент ІІІ курсу факультету спеціальної освіти Донбаського державного педагогічного університету

УДК 811.161.2’06’373.7

МОВНИЙ ЧИННИК ВИВЧЕННЯ МИСЛИТЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ СЕМАНТИКИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Стаття продовжує цикл публікацій авторів про особливості функціонування фразеологічних одиниць у службових текстах. Основну увагу приділено особливостям фразеологічної семантики в контексті офіційно-ділової комунікації. На матеріалі фразеологізованих одиниць суспільно-політичного дискурсу досліджено специфіку мислительної діяльності особистості в умовах суспільно-політичної комунікації.

***Ключові слова**: фразеологізована одиниця, офіційно-діловий стиль, дискурс, мислительна діяльність, контекст.*